

МЕЛЬНИК

Юрій Миколайович
9701080@ukr.netк.е.н., доцент, Одеська
національна академія
харчових технологій

УДК 338.021

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ У ПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИTHEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE STRATEGIC
REGULATION OF ECONOMIC DYNAMICS IN THE INDUSTRIAL SECTOR OF
THE NATIONAL ECONOMY

У статті досліджено теоретико-методичні аспекти стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки. Запропоновано та обґрунтовано застосування принципу розподіленості й нерівномірності процесу економічного зростання у промисловості та регулюючої його інституційної політики у часі. Розкрито принцип підвищення ефективності економічного розвитку у промисловому секторі національної економіки. Досліджено принцип необхідності державного інституційного регулювання розвитку національної економіки з урахуванням запланованих обмежень і вимог до його якісних орієнтирів. Запропоновано застосування принципу адаптивності системи інструментального забезпечення стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки до зміни умов розвитку. Досліджено принцип підвищення ефективності інституцій як агрегованого суб'єкта регулювання та принцип науково-методологічної обґрунтованості стратегії інституційного регулювання.

* * *

The article deals with theoretical and methodical aspects of strategic regulation of economic dynamics in the industrial sector of the national economy. The application of the principle of distribution and unevenness of the economic growth process in industry and its institutional policy in time is proposed and grounded. The principle of increasing the efficiency of economic development in the industrial sector of the national economy is disclosed. The principle of the necessity of the state institutional regulation of the development of the national economy is considered, taking into account the planned restrictions and requirements to its qualitative landmarks. The application of the principle of adaptive system of instrumental provision of strategic regulation of economic dynamics in the industrial sector of the national economy to the changing conditions of development is proposed. The principle of increasing the efficiency of institutions as an aggregate subject of regulation and the principle of scientific and methodological substantiation of the institutional regulation strategy is explored.

The basic aspects of the development of methodological provision of strategic regulation of economic dynamics in the industrial sector of the national economy are the priority of national interests of the subjects of the industrial sector, society and financial and economic security of the country. State institutions should ensure economic growth and development of the industrial sector of the national economy at the expense of full implementation of their socioeconomic functions, taking into account the proposed conceptual and methodological principles and regulations necessary for compliance, in order to ensure the effective development of segmental components of the macroeconomic environment of the country.

The introduction of the proposed system of principles of strategic regulation of the economic dynamics of the development of the national economy and its segments will enable the formation of an effective comprehensive system of state regulation of the quality of economic development, in particular in the industry.

Ключові слова: економічний розвиток, макроекономічне середовище, національна економіка, глобалізація, державне регулювання, функції держави

Keywords: economic development, macroeconomic environment, national economy, globalization, state regulation, state functions

ВСТУП

Всебічне дослідження різних аспектів стратегічного економічного розвитку у макроекономіці дозволяє стверджувати, що єдиного підходу до розуміння зазначених процесів у науковій літературі не визначено. В умовах глобалізації та посилення міжнародної інтеграції зміст категорії стратегічне зростання і розвитку на сучасному етапі інноваційно-інвестиційних перетворень має враховувати економічні перетворення, які здійснюються у міжнародному середовищі, у тому числі, відповідати стратегічним умовам прозорості макроекономіки, обмеженості споживання природних ресурсів для всіх його членів і необхідності розв'язання стратегічно значущих соціально-економічних та екологічних питань.

Загальними питаннями державного регулювання у макроекономічному середовищі присвячені наукові дос-

лідження: Й. Шумпетера, К. Переса, С. Брю, К. Макконела, С. Кузнеця, В. Камзева, К. Микульського, А. Грановського, С. Єрохіна, О. Безугла, М. Тодаро, Г. Григор'єва, Ю. Сафонова, І. Ломочинської, Є. Масленнікова, О. Побережеч та інші.

МЕТА РОБОТИ

Мета роботи полягає у дослідженні теоретико-методичних аспектів стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретичною та методологічною основою дослідження є джерела навчальної, монографічної та періодичної літератури з обраної теми, а також нормативно-правові документи, які регулюють процеси державного регулювання національної економіки та про-

мислового сектору країни.

При написанні роботи були використані наступні методи: метод спостереження, методи аналізу та синтезу, монографічний метод, діалектичний метод, метод порівняння, методи індукції та дедукції, а також метод узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Концептуально-методичні принципи та регламенти, у сукупності з методами оцінювання макроекономічного середовища з урахуванням привабливості відповідних внутрішніх та зовнішніх сегментів, порівняльних конкурентних переваг, а також застосування методів синтезу відповідних стратегій промислового економічного зростання, у своїй сукупності формують теоретико-методологічне забезпечення стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки в умовах глобалізації. Теоретико-методичні аспекти стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки є науково-прикладною складовою методології, тому концептуально-методичні принципи та регламенти визначаються науковим або прикладним характером.

Важливим методологічним аспектом стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки в умовах глобалізації є формування системи концептуально-методологічних принципів та регламентів, необхідних для дотримання, з метою забезпечення ефективності розвитку сегментних складових макроекономічного середовища країни.

Принцип розподіленості й нерівномірності процесу економічного зростання у промисловості та регулюючої його інституційної політики у часі.

Для забезпечення пріоритетних темпів і якості економічного розвитку у промисловому сегменті національної економіки, необхідно забезпечити процес реалізації довгострокової стратегії, яка повинна бути готовою адаптуватися до відповідних змін у макроекономічному середовищі під впливом будь-яких факторів. Також необхідно закріплення відповідних результатів за кожним етапом впровадження стратегії розвитку у промисловості, інакше механізм контролювання за досягненням цілей промислового розвитку буде неефективним та не результативним.

У зазначених умовах необхідно сформулювати процедури оцінювання і контролювання в сфері інституційного регулювання економічного розвитку промислового сектору національної економіки. В умовах сьогодення, зазначена вимога особливо актуальна, тому що національній економіці у достатньо короткі терміни необхідно добитися глибокої структурної перебудови, з урахування європейського вектору розвитку країни. Можливо застосовувати будь-які механізми проведення послідовної адаптаційної політики, кожен з яких має відповідну логіку – забезпечити наявність стримуючих елементів, які обмежують будь-які спонукання суб'єктів промислової галузі відхилитися від проголошених зобов'язань. Якщо інституційні можливості суб'єктів регулювання значно великі, що допускають деяку гнучкість при реагуванні на несподівані події, тим краще та пріоритетне спрямовано.

Суттєвим аспектом у рамках необхідності врахування розподіленості процесів розвитку в промисловості у часі є те, що якщо прагнути за короткий період часу досягти більш напружених цілей, то це в обов'язковому порядку відбудеться за рахунок збільшення витрат ресурсного забезпечення і людського капіталу національного макроекономічного середовища. Вагомою причиною цього процесу буде використання значно низького техніко-економічного та екологічного рівня при створенні ресурсів у порівнянні з більш віддаленим періодом, коли буде можливий, з урахуванням інтенсивного розвитку, перехід до більш високого техніко-технологічного рівня використання ресурсного забезпечення. Але, одночасно використання потенціалу розвитку не може забезпечити стійке економічне зростання у промисловому секторі національної економіки, тому що при достатньо високому рівні експлуатації не забезпечується його відтворення та динамічність. Зазначені аспекти у майбутніх періодах негативно вплинуть на макроекономічне середовище країни, яке більше втратить, ніж може отримати при впровадженні довгострокової стратегії.

В умовах європейського вектору розвитку країни та промислового сектору національної економіки розумно з фінансової, економічної, природоохоронної та соціальної направленості такий розвиток, який забезпечить підвищення впровадження у національному просторі європейських стандартів життя та вихід суб'єктів національного макроекономічного середовища на провідні позиції у міжнародному просторі.

В період 2017-2018 рр. у національній економіці можна побачити короткострокове економічне зростання в діапазоні від 0,2 до 3,5 %, яка використовує наявний потенціал у рамках усіченого циклу відтворювальних процесів у галузях економіки та не створює джерел майбутнього стратегічного зростання з якісними орієнтирами його збільшення.

В умовах сьогодення необхідно формувати довгострокову стратегію стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки з урахуванням її поділу на сегментні складові. Сегментні складові повинні передбачати досягнення конкретних проміжних результатів, що дозволить оцінити ступінь вирішених завдань й ефективності системи державної національної політики.

Відсутність інструментального забезпечення та неузгодженість процесу реалізації система національних стратегічних пріоритетів у макроекономічному середовищі країни засвідчили свою неефективність та розбалансованість. Тому, на погляд автора, зрушені часові межі їх реалізації до після виборчого періоду 2019 р., щоб було менше фактичних підстав говорити про неефективність обраної державної інституційної стратегії змін, якщо сукупність державних дій у національному макроекономічному середовищі можна назвати стратегією.

В умовах ринкової економіки, якщо фінансовий, економічний, природоохоронний потенціал державних інституцій достатньо слабкий і потрібен значний комплекс заходів інституційного регулювання, у тому числі і функції антикризової спрямованості, можна запропонувати розділити стратегію на відповідні етапи (табл. 1).

Таблиця 1

Сегменти розвитку потенціалу державних інституцій по стратегічному регулюванню економічної динаміки

Елементи	Управління національною економікою:		
	до кризове	кризове	посткризове
1	2	3	4
Характерний напрям	Нераціональне використання ресурсів у макроекономічному середовищі	Відновлення макроекономічних параметрів	Поліпшення фінансових, економічних, природоохоронних та соціальних умов і структури національної економіки, покращення конкурентоспроможності, підтримка макроекономічної стабільності й забезпечення пріоритетного сегментного росту в економіці
Інструментальна підтримка	Не раціональне планування, відсутність прогнозування та незбалансованість бюджетування	Оптимізація бюджетних витрат та розподілу результатів розвитку, хаотичні секторальні реформи	Адміністративно-територіальна реформа, модернізація регулюючих державних інституцій, розвиток інновацій та інноваційної інфраструктури, міжнародні орієнтири
Спрямованість регулювання	Оперативне	Тактичне	Стратегічне

Найбільш ефективним механізмом реалізації принципу розподіленості й нерівномірності процесу економічного зростання у промисловості та регулюючої його інституційної політики у часі є система стратегічного прогнозування, планування і бюджетування, індикативного управління та оцінки ефективності державних пріоритетних проектів і програм інноваційної спрямованості.

Причому система стратегічного прогнозування, планування і бюджетування повинна діяти у всіх тимчасових горизонтах, починаючи з року і закінчуючи майбутніми довготривалими періодами. В умовах прив'язки до прогнозних показників, система планування та бюджетування у сучасних трансформаційних економічних умовах повинна бути досить розвиненою і мати індикативну спрямованість. Система індикаторів повинна бути прив'язана до показників результативності реалізованих державних пріоритетних проектів і програм інноваційної спрямованості, так і до критеріїв ефективності діяльності державних інституцій.

Принцип підвищення ефективності економічного розвитку у промисловому секторі національної економіки. Підвищення ефективності процесів розвитку у промисловості взаємопов'язаний зі створенням інноваційних і модернізацією неефективних джерел зростання, а також формуванням їх нових поєднань за умови дотримання наявних обмежень та складових розвитку у макроекономічному середовищі.

Для нашої країни актуальність реалізації даного принципу пов'язана з тим, що державне управління 2010-2014 рр. супроводжувалося відмовою від політики ринкового фундаменталізму та сприйняття ендогенної парадигми державного регулювання національною економікою.

Як результат наукового синтезу теоретико-методологічних аспектів макроекономіки та державної інституційної трансформації суспільства ендогенна парадигма передбачає регулювання процесу стабілізації, збалансування та стратегічного розвитку національної економіки та її секторів завдяки обґрунтованого виявлення причинно-наслідкових зв'язків впливу глобальних, політичних, фінансових, економічних, природоохоронних та соціальних явищ на суспільний

розвиток; стратегічної державної політики на максимізацію використання ресурсного забезпечення, переходу від кримінально-корумповано-рентного до факторіально-функціонального створення та розподілу результатів національної економіки, державно-громадянської ідентифікації державних інституцій, забезпечення їх координації залежно від перманентності політичних та соціально-економічних проблем на всіх рівнях територіального устрою країни; механізму розповсюдження фінансово-економічних та монетарних імпульсів у національному макроекономічному середовищі і розробці концепції трансмісії секторального державного регулювання.

У цих умовах особливого значення для забезпечення розвитку національної економіки має державна політика, яка повинна стимулювати інвестиційно-інноваційні процеси у промисловому секторі країни, який має стратегічне значення для динамічного зростання економіки. Таким чином, в якості інструментального забезпечення державного регулювання у сфері реалізації запропонованого принципу можна назвати державне та приватне інвестування у промислову та структурну політику, інновації, інтеграцію та кооперацію тощо.

Принцип необхідності державного інституційного регулювання розвитку національної економіки з урахуванням запланованих обмежень і вимог до його якісних орієнтирів.

Необхідно пам'ятати, що саме державні інституції відповідають за забезпечення якості економічного зростання у національному макроекономічному середовищі та його сегментах. Без активного цілеспрямованого втручання державних інституцій, диспропорції у національному макроекономічному середовищі та провали ринку починають відтворювати у промисловості самі себе.

Міжнародний досвід свідчить, що стратегічні мета досягається легше, якщо державні інституції дотримуються встановлених обмежень і пристосовується до незручностей пов'язаних з ними.

Запровадження та дотримання фінансово-економічних, соціальних та екологічних обмежень розвитку є основною ознакою ефективності державного регулю-

вання якості економічного розвитку національної економіки та її сегментів. До механізмів формування обмежень можна віднести: встановлення відповідних пільг, мінімальних соціальних стандартів, встановлення квот на видобуток і використання природних ресурсів, формування екологічних параметрів, природоохоронні заходи на всіх рівнях тощо.

До механізмів забезпечення дотримання фінансово-економічних, соціальних та екологічних обмежень розвитку відносять: державний інституційний контролінг; державний аудит; адміністративна, матеріальна, фінансова та кримінальна відповідальність за недотримання встановлених нормативів; система соціального страхування та забезпечення тощо.

Принцип адаптивності системи інструментального забезпечення стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки до зміни умов розвитку.

Адаптивна система повинна відповідати наступним вимогам:

- мати достатню гнучкість, що дозволяє швидко змінюватися у мінливих умовах;
- враховувати конкурентоспроможність;
- мати риси адекватності у відповідній ситуації;
- бути мобільною в прийнятті рішень;
- враховувати вимоги до рівня компетентності;
- враховувати функцію невизначеності;
- враховувати ризики.

Гнучкість – це базовий елемент якісної орієнтації, необхідний для переходу від попередньої парадигми системи регулювання з урахуванням динамічного, різноманітного, складного або специфічного оточення. Необхідно пам'ятати, що абсолютних істин не існує, і суб'єкт національної економіки повинен бути готовий до змін, які можуть стати стратегічно важливими особливо в сьогоденні агресивних умовах.

Базовим завданням у виокремленні системи інструментального забезпечення державного інституційного регулювання – це можливість їх відносно простій адаптації до зміни фінансово-економічної, екологічної та соціальної ситуації і обов'язкової організації зворотного зв'язку. Для вирішення стратегічних завдань потрібен певний набір дієвих механізмів. Наступні чинники визначають дієвість механізмів:

- багатопараметричне застосування;
- дієвість інструменту у вирішенні визначених завдань;
- ефективність інструменту;
- масштаб витрат на вирішення інших завдань при наявності варіантів вибору;
- наслідки впливу на розподіл, фінансово-економічну, соціальну та екологічну ситуацію у макроекономічному середовищі.

Механізми забезпечують формування сприятливих умов стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки.

При застосуванні принципу адаптивності особливе значення мають не механізми державного інституційного регулювання, а відповідні механізми коригування державних інституційних впливів, включаючи пріоритетні стратегії сегментного реформування у макроекономічному середовищі.

Система методів державного інституційного регу-

лювання економічної динаміки у промисловому секторі повинна визначатися у розробленій стратегії, але необхідно пам'ятати, що відповідні режими регулювання повинні періодично переглядатися.

Міжнародний досвід показує, що при впровадженні регулятивної реформи необхідно враховувати стратегію проведення оцінки інституційного регулювання:

- цільова спрямованість – переоцінка відповідних заходів або режимів інституційного регулювання;
- узагальнююча спрямованість – політика, яка потребує від регулюючих інституцій здійснити оцінку всієї сукупності застосовуваних ними норм регулювання на відповідність критеріям, а саме, яка потреба в нормах та їх ефективність;
- поступова відміна – процес, за яким нове нормативно-правове забезпечення при ревізії супроводжується терміном автоматичного закінчення дії;
- можливості автоматичного перегляду – положення окремих нормативно-правових документів вимагає обов'язкової ревізії у певні терміни;
- можливості пролонгації – положення окремих нормативно-правових документів по закінченню продовжують свою дію до заміни;
- повна переоцінка – супроводжується повною перебудовою режимів інституційного регулювання.

Впровадження представлених стратегій у національному макроекономічному середовищі забезпечить підвищення ефективності стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки за рахунок посилення адаптивності системи регулювання.

Принцип підвищення ефективності інституцій як агрегованого суб'єкта регулювання.

Агрегування – це поєднання окремих елементів або даних в одну одиницю або декілька одиниць. Макроекономічне агрегування розповсюджується на суб'єктів державного інституційного регулювання: домашні господарства та суб'єктів господарювання.

Ступінь ефективності державного інституційного регулювання у промисловому секторі національної економіки повинна відповідати рівню складності тих завдань, які вирішуються на макrorівні, у тому числі і в контексті стратегічного регулювання економічної динаміки. Без стратегічних змін у суб'єкта регулювання не можна ефективно проводити зміни в об'єкті регулювання. Об'єктом регулювання є промисловий сектор національної економіки та суспільство.

За багатьма рейтингами, які відображають комплексну оцінку ефективності державного інституційного регулювання і взаємодії держави, громадських інститутів і суб'єктів господарювання наша країна має низькі значення, але ті структурні реформи, які проводяться в 2014-2018 рр. дають підстави до покращення позиції України у міжнародних рейтингах.

Україна посідає 123-тє місце у міжнародному рейтингу за рівнем особистого багатства громадян, індикатор якого станом на середину 2018 р. становив 1563 американських доларів.

Такими чином, впровадження структурних реформ в 2015-2018 рр. привели до появи позитивних трендів у промисловій, фінансово-економічній та соціальній сфері, незважаючи на виклики агресивного внутрішнього та зовнішнього середовища.

За 2015-2018 рр. реалізовано важливі законодавчі ініціативи в таких сферах: приватизація державних підприємств; ринок електроенергії та природного газу; енергоефективність; освіта; пенсійна реформа; децентралізація; державного управління; безпечність харчової продукції. Повністю сформовано державну антикорупційну вертикаль: від запобігання до боротьби з корупцією. Продовжується реформа правоохоронних органів та судової системи. Проведені вагомі зміни у податковій сфері, а саме покращено податкове регулювання, включаючи автоматичне відшкодування податку на додану вартість. В останні два роки поліпшується інвестиційний клімат у національному макроекономічному середовищі.

Дотримання принципу підвищення ефективності інституцій як агрегованого суб'єкта регулювання дозволить збереження макроекономічної стабільності, забезпечить подальше економічного зростання у національній економіці та її сегментах, у тому числі промисловому.

Економічні показники 2017-2018 рр., зростання ВВП від 2,5 % до 3,3%, показують, що національна економіка перейшла до фази економічного динамічного зростання.

Державне інституційне регулювання повинно залишатися послідовним у своїх діях, спрямованих на утвердження демократичних інституцій та верховенства права, покращення бізнес клімату, боротьби з корупцією, модернізації національної економіки та інфраструктури, розвиток інновацій, приватизація та ефективне управління державними суб'єктами господарювання, підвищенні добробуту населення тощо.

Механізмами підвищення ефективності державних інституцій як суб'єкта регулювання є здійснення адміністративної та регулятивної реформи, в тому числі, впровадження механізму бюджетування, орієнтованого на результат, збільшення прозорості та підзвітності інституційних структур, впровадження системи рейтингового оцінювання державних інституцій.

Принцип науково-методологічної обґрунтованості стратегії інституційного регулювання.

Вимоги до науково-методологічного обґрунтування стратегії інституційного регулювання на сучасному етапі міжнародного розвитку значні. Абсолютно всі розвинені країни мають власні стратегії регулювання економічної динаміки. Вони побудовані на підставі дослідження факторів внутрішнього та зовнішнього впливу.

Принцип науково-методологічного обґрунтування стратегії інституційного регулювання передбачає формування логічного алгоритму розробки принципів, функцій, завдань та механізмів стратегічного регулювання економічної динаміки розвитку національної економіки та її сегментів (рис. 1).

У рамках запропонованої логіки підставою для принципів, функцій, завдань та механізмів регулювання є необхідність внесення принципових змін у систему державного інституційного регулювання національної економіки та її сегментів. Визначені обставини обумовлені низкою об'єктивних причин:

- налаштованість системи державного регулювання на вираження інтересів корпоративних бізнес-структур, а не на суспільство;

- низька якість державного регулювання в цілому;
- об'єктивні обмеження динамічного розвитку, що виникли у рамках тенденцій розвитку міжнародної економіки.

- відсутній компетентнісний підхід в регулюванні;
- міжнародні турбулентні трансформаційні зміни;
- тимчасова окупація частини національної території та агресивні дії зовнішнього оточення країни.

На запропонованій основі повинна формуватися державна інституційна політика змін і формуватися завдання стратегічного регулювання розвитку, які відображають відповідний зміст принципів регулювання економічної динаміки розвитку національної економіки та її сегментів. Завдання визначають: зміст необхідних механізмів регулювання та результати стратегічного регулювання економічної динаміки розвитку національної економіки та її сегментів.

У сучасних економічних умовах при формуванні стратегії розвитку необхідно враховувати тенденції розвитку міжнародного макроекономічного середовища, тому що в умовах глобалізації відкритість національної економіки є невід'ємною рисою. Тому особливого значення набуває визначення національних пріоритетів стратегічного розвитку, які повинні визначатися на основі науково-методологічного дослідження та прогнозу розвитку всіх складових потенціалу національної економіки з виявленням тих його аспектів, які можуть стати внутрішніми джерелами економічного зростання країни, а також обмежень розвитку в рамках існуючих достовірних прогнозів міжнародного соціально-економічного розвитку та зростання.

Важливим також повинен бути процес вибору й обґрунтування системи методів реалізації запропонованої стратегії розвитку з позиції регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки. Ця система методів повинна бути побудована на основі методології стратегічного регулювання і вільно адаптуватися до зміни ситуації, як на рівні практичного застосування, так і в рамках внесення змін до нормативно-правового забезпечення системи регулювання. Запропонована стратегія повинна корелюватися зі стратегією проведення адміністративно-територіальної реформами, щоб підвищення ефективності державних інституцій сприяло підвищенню ефективності та якості регулювання економічної динаміки у національній економіці та її сегментів.

Впровадження запропонованої системи принципів стратегічного регулювання економічної динаміки розвитку національної економіки та її сегментів дозволить сформувати ефективну комплексну систему державного регулювання якості економічного розвитку, зокрема у промисловості.

На рис. 2 представлено технологічний процес стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки. Технологія стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки в умовах глобалізації на першому етапі стратегічного регулювання включає формування мети, постановку завдань, оцінку промислового потенціалу, клімату, позиції і конкурентної переваги промислового комплексу національної економіки в трансформаційних умовах.

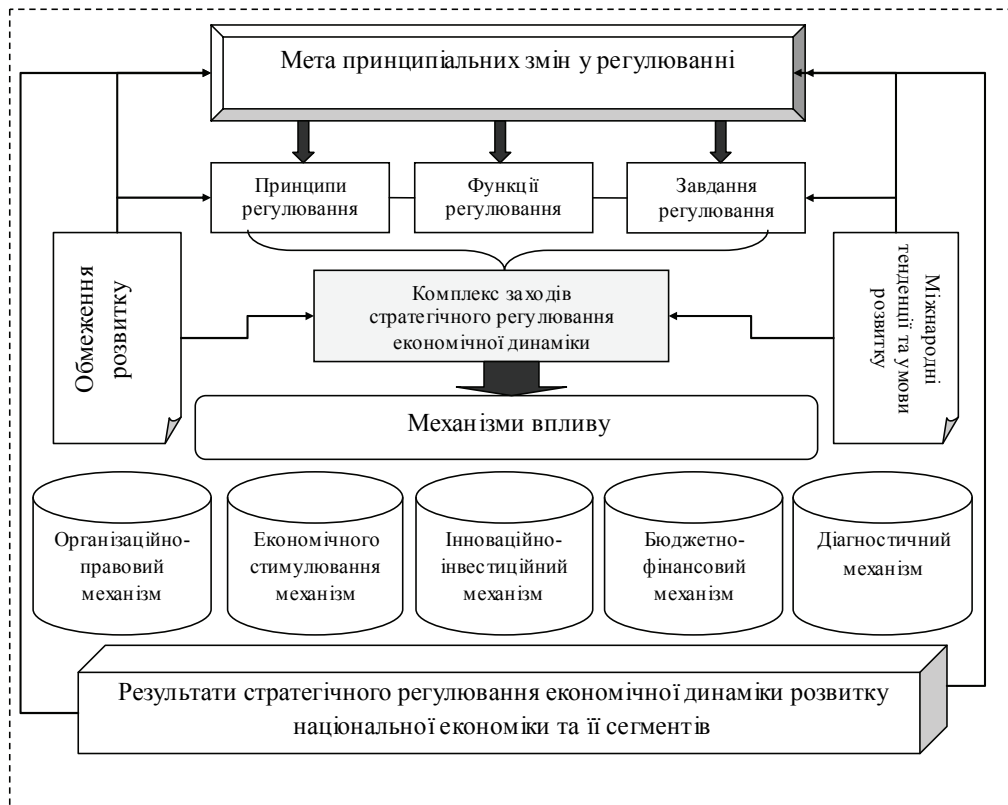

Рис. 1. Логічний алгоритм розробки принципів, функцій, завдань та механізмів стратегічного регулювання економічної динаміки розвитку національної економіки та її сегментів

Рис. 2. Технологічний процес стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки

Другий етап стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки полягає в формуванні варіативних і базових стратегій, а також вибору і прийняття зваженої мети та завдань. Наступний етап передбачає організаційно-технологічні заходи щодо досягнення запропонованої стратегії: розробка плану та проекту, моніторинг, контролінг та впровадження результатів.

З метою виокремлення якісної та достовірної оцінки процесу стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки стану і потенційних можливостей промислової галузі в умовах глобалізації, необхідно постійно і всебічно здійснювати дослідження факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, які впливають на розвиток галузі. Наукове дослідження забезпечується відповідним

методологічним інструментальним забезпеченням: порівняльної оцінкою основних факторів успіху промислового сектору макроекономічного середовища країни, стратегічна оцінка ланцюжка цінностей для суб'єктів промислової галузі, суспільства та державних інституцій, матричний SWOT-аналіз – оцінка сильних і слабких сторін процесу стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки, а також можливостей і загроз, з якими галузь може зіткнутися в мінливих умовах глобального простору.

Досліджуючи вибір і формування стратегії державного інституційного регулювання якості економічного розвитку національної економіки недоцільно дотримуватися одного підходу, ліберально-ринкового або планово-директивного. Відомо, що неоліберальний підхід до державного інституційного регулювання національної економіки та її сегментів передбачає прагнення до мінімізації державного втручання, оскільки виходить з впевненості в найширших можливостях механізму саморегулювання ринкового середовища. Дирижистський підхід полягає у покладанні на державні інституції всієї повноти відповідальності за всі процеси у макроекономічному середовищі, що у свою чергу, припускає застосування планово-директивних механізмів на рівні державної економічної політики.

Міжнародний досвід підказує, що стратегічний вибір поєднання ринкових і планових підходів до інституційного регулювання забезпечить досягнення ефективних результатів у відносно короткі терміни і вийти на новий рівень динамічного розвитку. Необхідно констатувати, що для національної економіки подальше проходження ліберальних теорій неефективно, тому що за період незалежності країни істотно зросла частка олігархічного капіталу, який не завжди підкоряється законам вільного конкурентного середовища. У національному макроекономічному середовищі порушено ефективні диспропорції по забезпеченню економічного розвитку між державними інституціями, суб'єктами господарювання та суспільством. У цих умовах неможливо говорити про належну якість економічного розвитку у макроекономічному середовищі країни, за забезпечення якого, власне, і несуть відповідальність державні інституції.

Необхідно також відмітити, що ситуація ускладнюється також у зв'язку з тим, що інституційний регулюючий вплив достатньо часто здійснюється безсистемно, поза будь-якої стратегії регулювання економічного розвитку національної економіки та її сегментів. Визначені обставини призводить до того, що результати зростання, як у кількісній, так і у якісній орієнтації не задовольняють пріоритетні потреби у розвитку. Автором пропонується розробити і запровадити стратегію державного інституційного регулювання, що спирається на базові принципи регулювання економічною динамікою, які забезпечать відповідність

мети, завдань, механізмів та отриманих результатів стратегічного регулювання економічної динаміки розвитку національної економіки та її сегментів в умовах сьогодення. Для цього необхідно, в першу чергу, вирішити питання компетенції державних інституцій, запровадження внутрішнього державного інституційного контролінгу, що забезпечить підвищення якості стратегічного регулювання економічного розвитку національної економіки і промисловості зокрема.

ВИСНОВКИ

Таким чином, базовими аспектами розробки методологічного забезпечення стратегічного регулювання економічної динаміки у промисловому секторі національної економіки є пріоритет національних інтересів суб'єктів промислової галузі, суспільства і фінансово-економічна безпека країни. Державні інституції повинні забезпечити економічне зростання та розвиток промислового сектору національної економіки за рахунок повного виконання своїх суспільно-економічних функцій з урахуванням запропонованих концептуально-методологічних принципів та регламентів, необхідних для дотримання, з метою забезпечення ефективності розвитку сегментних складових макроекономічного середовища країни.

Впровадження запропонованої системи принципів стратегічного регулювання економічної динаміки розвитку національної економіки та її сегментів дозволить сформувати ефективну комплексну систему державного регулювання якості економічного розвитку, зокрема у промисловості.

Список використаних джерел

1. Григор'єв Г.С. Теоретико-методологічні засади державного регулювання фінансово-економічних процесів в умовах глобалізації. Херсон: Олді-плюс, 2017. 380 с.
2. Ломачинська І., Кравцова А. Вплив конвергенції фінансового та реального секторів на розвиток національної економіки України. Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2012. Т. 17, вип. 2. С. 139-146.
3. Масленніков Є.І., Кравченко В.І. Фактори трансформації національної економіки в умовах європейської інтеграції. Економіка. Фінанси. Право. 2017. № 4/2. С. 4-6.

References

1. Hryhoriev H.S. Theoretical and methodological principles of state regulation of financial and economic processes in the conditions of globalization. Kherson: Oldi-Plus, 2017. 380 p. (in Ukrainian)
2. Lomachinskaya I., Kravtsova A. Influence of convergence of the financial and real sectors on the development of the national economy of Ukraine. Bulletin of the Odessa National University. Economy. 2012. Volume 17, Issue. 2. pp. 139-146. (in Ukrainian)
3. Maslennikov Ye.I., Kravchenko V.I. Factors of transformation of the national economy in the conditions of European integration. Economics. Finance. Law. 2017. № 4/2. pp. 4-6. (in Ukrainian)